

Wymagania edukacyjne z przedmiotu *Wiedza o społeczeństwie* w zakresie podstawowym dla klasy I szkoły ponadgimnazjalnej

Dział	Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
		Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń opanował wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
I. Edukacja i praca w Polsce i w Unii Europejskiej	1. Prawa i obowiązki ucznia	<ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe akty prawne w szkole, np. statut szkoły – potrafi wymienić instytucje, do których może się zwrócić o pomoc – zna podstawowe prawa i obowiązki ucznia obowiązujące w swojej szkole – zna procedury dochodzenia praw ucznia w swojej szkole 	<ul style="list-style-type: none"> – zna niektóre prawa i obowiązki ucznia w szkole – zna procedury dochodzenia praw w szkole oraz w kuratorium oświaty 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki – zna wszystkie prawa i obowiązki ucznia – zna procedury dochodzenia praw w szkole, kuratorium oświaty oraz przed sądami – potrafi napisać skargę do dyrektora szkoły w związku z łamaniem praw ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyjaśnić, co to jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki – potrafi wymienić wszystkie dokumenty, w których są zawarte prawa ucznia (Ustawa o systemie oświaty, statut szkoły, konstytucja RP) – – rozumie, czym jest skarga do WSA w sprawie decyzji kuratora, wie, co to jest zażalenie lub skarga kasacyjna 	<ul style="list-style-type: none"> – zna międzynarodowy kontekst uchwalenia Konwencji o ochronie praw dziecka – zna mechanizmy jurysdykcji administracyjnej w sprawie praw i obowiązków ucznia – zna drogę postępowania sądowego przed organami sądowymi w Polsce

	2. Planujemy dalszą naukę	<ul style="list-style-type: none"> – zna ogólne zasady egzaminu maturalnego i egzaminu zawodowego – zna karne skutki plagiatu 	<ul style="list-style-type: none"> – zna ogólne zasady rekrutacji na studia – potrafi zaplanować własną karierę zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady działania programu Erasmus oraz EHEA 	<ul style="list-style-type: none"> – zna system szkolnictwa wyższego w Polsce – zna system boloński i zasady jego działania – wie, które kierunki studiów pozostały dwustopniowe – zna zakres działania Państwowej Komisji Akredytacyjnej – wie, gdzie znaleźć informacje o karnych skutkach plagiatu 	<ul style="list-style-type: none"> – zna dokładne zasady działania programu Erasmus – zna warunki i zasady studiowania na kontynencie amerykańskim (np. w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie)
	3. Planujemy pierwszą pracę	<ul style="list-style-type: none"> – zna ogólne zasady rozliczania podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi w miarę bezbłędnie napisać CV oraz Europass CV 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi napisać CV, Europass CV oraz list motywacyjny – zna rodzaje umów oraz potrafi wskazać różnice pomiędzy nimi 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wysokość płacy minimalnej w Polsce – potrafi porównać wysokość płac minimalnych w Polsce z innymi krajami UE 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady obliczania płacy minimalnej w Polsce
	4. Szukamy pracy	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wymienić rodzaje umów o pracę 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi scharakteryzować rodzaje niektórych 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne umowy o pracę i wskazuje ich 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi scharakteryzować etapy zakładania 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zapisy aktów międzynarodowych dotyczące praw

		– wie, co to jest CV i list motywacyjny	umów o pracę	zalety i wady – potrafi bez większych błędów napisać CV i list motywacyjny	firmy – bezbłędnie napisać CV i list motywacyjny	ucznia
	5. Podróżujemy i pracujemy za granicą	– zna podstawowe prawa pasażerów w Polsce – rozumie, na czym polega układ z Schengen – zna podstawowe zasady bezpiecznego podróżowania – zna telefon alarmowy 112	– zna datę przystąpienia Polski do strefy Schengen i podstawowe korzyści wynikające z przynależności do tej strefy – zna wybrane rodzaje ubezpieczeń turystycznych – zna organizacje, które niosą pomoc w razie kłopotów za granicą	– potrafi wymienić kraje należące do strefy Schengen – zna programy pomagające w poszukiwaniu pracy na terenie UE	– potrafi wymienić i wskazać na mapie niebezpieczne miejsca na świecie dla podróżujących – wyjaśnia, dlaczego nie należy do tych miejsc podróżować – wie, co oznacza obowiązek nostryfikacji dyplomu – zna zasady działania programu EURES i potrafi z niego korzystać – potrafi wymienić warunki ubezpieczenia zdrowotnego na terenie UE	– zna i potrafi scharakteryzować prawa pasażerów lotniczych – zna historię powstania strefy Schengen
II. Młody	1. Obywatelstwo i	– definiuje pojęcia:	– potrafi wymienić	– rozumie, na czym	– wie, czym jest	– potrafi wskazać

obywatel w urzędzie	informacja publiczna	obywatelstwo, prawo krwi, prawo ziemi – wie, kto nadaje obywatelstwo polskie – zna podstawowe prawa i obowiązki obywatela państwa polskiego – wie, co to jest BIP	podstawowe uprawnienia przysługujące obywatelowi Polski oraz UE – wie, co to jest podwójne obywatelstwo – zna zasady przyznawania obywatelstwa polskiego cudzoziemcom – zna podstawowe prawa dostępu do informacji publicznej – potrafi wypełnić wniosek o udostępnienie informacji publicznej	polega proces naturalizacji – zna organy nadające obywatelstwo polskie – wie, który traktat UE wprowadził pojęcie obywatelstwa UE – wie, czym różni się obywatelstwo UE od obywatelstwa krajowego – zna ograniczenia w dostępie do informacji publicznej	ENA – potrafi przeanalizować wszystkie przypadki, w których jest możliwa zmiana obywatelstwa polskiego lub naturalizacja – wie, kiedy można dokonać ekstradycji obywatela polskiego – wie, czym zajmuje się DIP	znowelizowany artykuł konstytucji RP w sprawie ekstradycji obywatela polskiego – potrafi przedstawić problem repatriantów w Polsce
	2. Załatwiamy sprawy w urzędzie	– wie, który urząd wydaje podstawowe dokumenty, takie jak: dowód osobisty, paszport, prawo jazdy – potrafi w miarę poprawnie wypełnić formularze potrzebne do wydania tych dokumentów – wie, kto jest uprawniony, aby posiadać dowód	– wie, kto może się ubiegać o dowód osobisty i na jakich warunkach – wie, jakie zabezpieczenia ma dowód osobisty – zna kategorie praw jazdy – zna procedury rejestracji pojazdów	– zna pojęcia: petent, wiza – wie, kiedy i na jaki czas można uzyskać paszport – wie, co to jest paszporty biometryczny – zna zasady zmiany nazwiska	– wie, na jakich zasadach dokonuje się rejestracji aut zabytkowych – wie, od kiedy obowiązują w Polsce białe tablice rejestracyjne i dlaczego doszło do zmiany wzorów tablic	– wie, jak uzyskać dostęp do informacji publicznej w urzędzie w swojej miejscowości (urząd gminny, powiatowy, wojewódzki)

		osobisty – wie, kto może się ubiegać o prawo jazdy i paszport				
	3. Dochodzimy swoich praw	– wie, jakie sprawy można załatwić w urzędzie gminy – zna podstawowe prawa obywatela państwa polskiego w urzędzie	– wie, co można załatwić w urzędzie powiatowym i wojewódzkim – potrafi poprawnie sformułować skargę na działanie administracji publicznej	– definiuje pojęcie administracji zespolonej i niezespolonej – zna schemat działania administracji publicznej w Polsce – rozumie, czym jest decyzja, a czym postanowienie wydane przez urzędnika	– zna zasady przeprowadzania referendum lokalnego, np. w sprawie odwołania władz lokalnych – zna drogę postępowania administracyjnego i drogę jurysdykcyjno-administracyjną w przypadku złożenia skargi na działanie urzędów	– potrafi podać przykłady gmin i województw, w których skutecznie przeprowadzono referenda lokalne
	4. Idziemy na wybory	– potrafi wymienić podstawowe prawa wyborcze – rozróżnia czynne i bierne prawo wyborcze	– potrafi wyjaśnić zasady wyborów w Polsce – rozumie, co to jest cenzus wyborczy – wie, jak wziąć udział w wyborach w przypadku, gdy się jest poza miejscem stałego zamieszkania	– zna zasady głosowania obywateli polskich za granicą – zna podstawowe zadania PKW	– zna ogólne zasady przeprowadzania wyborów do sejmu i senatu w Polsce oraz do Parlamentu Europejskiego	– wie, w jaki sposób zmieniono w 2010 roku ordynację wyborczą do senatu
	5. Systemy wyborcze	– wyjaśnia zasadę działania systemu proporcjonalnego,	– zna różnice wynikające ze stosowania dwóch	– potrafi porównać systemy wyborcze: większościowy,	– potrafi wskazać wady i zalety systemu	– potrafi wymienić państwa, w których obowiązuje system

		który obowiązuje w Polsce	systemów wyborczych: proporcjonalnego i większościowego	proporcjonalny i mieszany – zna pojęcie frekwencji wyborczej	proporcjonalnego i większościowego	wyborczy większościowy, i te, w których stosuje się system mieszany – potrafi scharakteryzować działanie obu systemów wyborczych
III. Prawo i sądy	1. Rozumiemy istotę prawa	– definiuje pojęcie prawa – potrafi wymienić co najmniej dwie funkcje prawa – rozumie, co to są normy społeczne – zna dwie zasady prawa – wie, czym jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej	– zna wybrane funkcje i zasady prawa – zna i potrafi scharakteryzować wybrane normy społeczne – zna ogólną hierarchię aktów prawnych obowiązujących w Polsce (konstytucja, ustawa, rozporządzenie) – wie, co to jest niezawisłość sędziów i niezależność sądów – zna podstawowe zadania KRS	– zna funkcje i zasady prawa – zna i potrafi scharakteryzować normy społeczne – potrafi wymienić niektóre szczegółowe zasady prawa – zna i potrafi scharakteryzować hierarchię aktów prawnych obowiązujących w Polsce – wie, gdzie publikuje się w Polsce akty prawne – zna zasady funkcjonowania sądów w Polsce	– potrafi wymienić i wyjaśnić łacińskie określenia zasad prawa – interpretuje symbol Temidy – potrafi wyjaśnić współczesną koncepcję prawa – zna systematyzację norm społecznych według Marii Ossowskiej – potrafi przedstawić drogę zawodową sędziego w Polsce – potrafi wyjaśnić zasady funkcjonowania sądów w Polsce	– zna rzymskie podstawy współczesnego prawa
	2. Rozróżniamy	– potrafi wymienić	– zna podział prawa	– potrafi wymienić i	– potrafi wyjaśnić	– zna zadania

	gałęzie prawa	źródła prawa w znaczeniu instytucjonalnym – wie, czym jest Dziennik Ustaw i Monitor Polski – zna pozycję Sądu Najwyższego w strukturze sądownictwa RP – zna organy kontroli przestrzegania prawa	ze względu na pochodzenie prawa – potrafi wymienić podstawowe gałęzi prawa – zna podstawową strukturę sądownictwa w Polsce – zna wybiórczo organy ochrony prawnej i kontroli	scharakteryzować podstawowe źródła prawa – potrafi scharakteryzować trzy wybrane gałęzie prawa – potrafi scharakteryzować strukturę sądownictwa w Polsce – zna organy ochrony prawnej i kontroli	różnice między Monitorem Polskim i Dziennikiem Ustaw – charakteryzuje gałęzie prawa – rozumie, czym jest prawo materialne, a czym – prawo procesowe	instytucji europejskich odpowiedzialnych za tworzenie prawa; rozumie w jakim zakresie państwo polskie jest zobowiązane respektować prawo europejskie
	3. Uczestniczymy w procesie karnym	– potrafi zdefiniować, czym są przestępstwo oraz prawo karne – zna zakres odpowiedzialności nieletnich w rozumieniu kodeksu karnego	– potrafi zdefiniować społeczną szkodliwość czynu – wie, kto ponosi pełną odpowiedzialność karną za swoje czyny – zna pojęcie mediacji	– potrafi zdefiniować czyn, bezprawność czynu oraz czyn zawiniony – potrafi zdefiniować prawo karne materialne – rozumie, na czym polegają mediacje w sprawach karnych	– potrafi zdefiniować zaniechanie oraz czyn zagrożony karą	– potrafi przedstawić sposoby mediacji i podać przykłady mediacji na drodze sądowej
	4. Proces karny	– zna strony procesu karnego: oskarżony, prokurator, sędzia, obrońca – potrafi scharakteryzować zadania stron procesu	– rozumie, czym jest zawiadomienie o zaistnieniu przestępstwa – potrafi sporządzić pismo o takim charakterze – wie, czym jest postępowanie	– zna prawa pokrzywdzonego i oskarżonego – zna wybrane prawa świadka – wie, na czym polega funkcja ławnika	– potrafi scharakteryzować postępowanie procesowe w procesie karnym	– potrafi porównać postępowanie procesowe w procesie karnym w Polsce i w Stanach Zjednoczonych

			przygotowawcze			
	5. Uczestniczymy w procesie cywilnym	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi zdefiniować osobę fizyczną i osobę prawną – rozumie, czym jest zdolność prawna i kto ma ograniczoną zdolność do czynności prawnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest umowa jako oświadczenie woli – zna granice wieku, decydujące o uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych – zna prawa osób o ograniczonej zdolności do czynności prawnych 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest zdolność do czynności prawnych i jej ograniczenia – zna rodzaje oświadczeń woli – rozumie pojęcie arbitrażu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym są mediacje w sprawach cywilnych oraz ich znaczenie – potrafi porównać sposoby rozwiązywania sporów obowiązujące w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać przyczyny opieszałości polskich sądów
	6. Proces cywilny	<ul style="list-style-type: none"> – zna strony procesu cywilnego: powód i pozwany – zna zadania ławnika i komornika – zna prawa świadka w procesie cywilnym 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, czym są postępowanie rozpoznawcze oraz postępowanie procesowe i nieprocesowe 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wszystkie prawa stron procesu cywilnego 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wszystkie etapy postępowania cywilnego (rozumie, czym różni się ono od postępowania karnego) 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać różnicę w prawie zwyczajowym a prawie pisanim
	7. Rozwiązujemy sprawy rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, co to jest mediacja – definiuje pojęcie małżeństwa – wie, czym jest ślub konkordatowy – definiuje pojęcia: rozwód, testament – zna podstawowe zasady dziedziczenia 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać różnice między ustawową a umowną wspólnotą majątkową 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, czym jest dziedziczenie ustawowe oraz tzw. zachowek – zna prawa alimentacyjne rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi scharakteryzować postępowanie rozwodowe – zna najczęstsze przyczyny rozwodów w Polsce (na podstawie danych statystycznych GUS lub CBOS) – potrafi 	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady uzyskania Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego

					scharakteryzować postępowanie spadkowe – zna rodzaje testamentów i sposoby ich spisywania	
IV. Bezpieczeństwo	1. Poznajemy organy ścigania	– definiuje funkcję prokuratora – zna podstawowe prawa obywateli wobec policji oraz straży miejskiej	– zna prawa policji wobec obywatela – zna zadania straży miejskiej i wie, czym różni się straż od policji – zna zadania straży granicznej	– wie, kto może pełnić funkcję prokuratora – zna pojęcie i zadania asesora – wie, czym jest CBS	– zna strukturę organizacyjną prokuratury w Polsce – zna wszystkie zadania policji, straży granicznej, straży ochrony kolei oraz straży miejskiej (gminnej)	– potrafi scharakteryzować zadania CBA i porównać je z uprawnieniami CBS
	2. Spotykamy się z funkcjonariuszem	– zna podstawowe prawa policji wobec obywateli – zna kary za wykroczenia drogowe	– zna zasady zatrzymania i aresztu tymczasowego – odróżnia taryfikator mandatów od taryfikatora punktów karnych	– wie, czym są środki przymusu bezpośredniego oraz kto i kiedy może je stosować	– charakteryzuje uprawnienia straży granicznej i straży ochrony kolei – potrafi ocenić bezpieczeństwo własnej miejscowości na podstawie danych	– potrafi przytoczyć dane policji i straży granicznej na temat nielegalnych emigrantów w Polsce
	3. Unikamy zagrożeń – dbamy o własne bezpieczeństwo	– rozumie, czym jest pedofilia, kazirodztwo – zna kwalifikacje czynów zabronionych	– zna procedurę Niebieskiej Karty – zna organizacje niosące pomoc	– zna przepisy dotyczące kwalifikacji czynów takich jak gwałt i	– rozumie, na czym polega handel ludźmi i potrafi wskazać	– potrafi wskazać różne organizacje zajmujące się obroną pokrzywdzonych

		<p>na tle seksualnym</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, czym zajmują się następujące organizacje: La Strada oraz Fundacja ITAKA – rozpoznaje rodzaje przemocy domowej 	<p>osobom pokrzywdzonym:</p> <p>Fundacja Dzieci Niczyje, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć</p>	<p>molestowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe zasady wsparcia dla osób pokrzywdzonych 	<p>przyczyny i skutki tego procederu</p>	
	<p>4. Poznajemy konsekwencje swoich czynów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna skutki uzależnienia od używek (narkotyków, alkoholu, papierosów) – zna podstawowe środki poprawcze wobec nieletnich 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie demoralizacji – zna zakres odpowiedzialności osób nieletnich 	<ul style="list-style-type: none"> – zna przepisy ograniczające zażywanie używek w miejscach publicznych – odróżnia środki poprawcze od środków wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje skutki zażywania różnych używek dla zdrowia i życia człowieka – potrafi wskazać dane obrazujące problem uzależnień w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wady i zalety systemu resocjalizacji młodych w Polsce
<p>V. Prawa człowieka</p>	<p>1. Poznajemy genezę naszych praw</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna zasady wolności praw zawarte w Konstytucji 3 maja – wie, czym jest konwencja genewska, rozpoznaje znaki międzynarodowego ruchu humanitarnego – wie, czym jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna elementy europejskiego systemu ochrony praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna historię idei praw człowieka – potrafi wymienić konwencje genewskie oraz omówić ich znaczenie – zna europejski system ochrony praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi porównać pod względem poszanowania wolności polskie i międzynarodowe akty prawne na przestrzeni wieków – zna współczesne organizacje powołane do ochrony praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna historię powstania PCK oraz Caritasu

	2. Znamy prawa człowieka	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega uniwersalny, indywidualny i niezbywalny charakter praw człowieka – zna podstawowe prawa dziecka – zna zadania Rzecznika Praw Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna ustawowe przypadki ograniczenia praw człowieka – zna i rozumie prawa dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna trzy generacje praw człowieka i potrafi wymienić prawa wchodzące w ich skład 	<ul style="list-style-type: none"> – zna organizacje powołane do ochrony praw dziecka oraz praw człowieka – potrafi wyjaśnić pochodzenie generacji praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna historię uchwalenia praw człowieka i potrafi podać przyczyny powstania tego dokumentu
	3. Rozpoznajemy przejawy łamania praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wymienić podstawowe przyczyny łamania praw człowieka na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny łamania praw człowieka na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kraje, w których do dziś stosuje się karę śmierci, i podaje przyczyny takiej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny i konsekwencje stosowania kary śmierci – prezentuje i uzasadnia własny pogląd na temat stosowania kary śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny historyczne, dla których zrezygnowano z kary śmierci w Europie i na świecie
	4. Prawa człowieka a ochrona danych osobowych	<ul style="list-style-type: none"> – zna podstawowe prawa obywatela w kontaktach z mediami 	<ul style="list-style-type: none"> – zna założenia Ustawy o ochronie danych osobowych z 1997 roku 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, które informacje są objęte zakazem przetwarzania danych, i potrafi wskazać przyczynę tego zakazu 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia polski system ochrony danych osobowych 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia problem ochrony danych osobowych w kontekście praw demokratycznych oraz praw człowieka (np. prawa do wolności) – przedstawia problem konieczności ograniczenia prawa

						wolności w zetknięciu z problemem terroryzmu na świecie
VI. Ochrona praw i wolności	1. Poszukujemy pomocy prawnej	<ul style="list-style-type: none"> – zna uproszczoną drogę postępowania sądowego w Polsce – wie, czym się zajmuje Trybunał Konstytucyjny i Rzecznik Praw Obywatelskich – zna podstawowe prawa pacjenta 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi samodzielnie sporządzić skargę do Trybunału Konstytucyjnego i do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu oraz wniosek do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> – zna organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić znaczenie organów powołanych do ochrony praw człowieka w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia problem stosowania tortur wobec osób podejrzanych o terroryzm w kontekście praw człowieka
	2. Rozpoznajemy przejawy nietolerancji	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, co to jest tolerancja – odróżnia działania dyskryminacyjne od tolerancyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: pluralizm, ksenofobia, szowinizm, totalitaryzm 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić rodzaje dyskryminacji – przedstawia problemy różnych grup społecznych dotkniętych nietolerancją 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny i skutki zachowań nietolerancyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia problem osób wykluczonych przez społeczeństwo
	3. Stajemy w obronie innych	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie wolontariatu – zna podstawowe organizacje niosące pomoc humanitarną w Polsce – wie, kogo się 	<ul style="list-style-type: none"> – zna działalność Amnesty International i Greenpeace’u – potrafi wymienić akcje podejmowane przez te organizacje – zna pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> – zna historię ruchu feministycznego w Europie – definiuje i wyjaśnia pojęcie freeganizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przedstawić wady i zalety wolontariatu – analizuje problem równości płci w Polsce – przedstawia 	<ul style="list-style-type: none"> – zna historię powstania Amnesty International oraz Greenpeace’u

		określa mianem „więźnia sumienia”	ekoprzestępstwa		problem ochrony środowiska w Polsce	
--	--	-----------------------------------	-----------------	--	-------------------------------------	--